

מתיקות הבית

גליון למתיקות המשפחה היהודית

יו"ל ע"י אברכי כולל 'לובלין' בראשות הגאון הרב מנחם ברוך יאווע שליט"א

לְנִשְׁמֹת אֶת הַשְּׁבֻתָּה...

לאין שעור. ובענין זה כתב הרמב"ן (סוף בא), שהשעם שתקנו חז"ל להתאסף בבית הנכנסת הוא כדי שאחד יספר לחברו את הנסים שהיו לו, וכך יבואו להתפלל בכנות הלב. ומכאן אנו למדים את חובת ההזדירות שאין לשוחח בבית הנכנסת אלא מחסדי ה' ואהבתו. ומו הראוי לאדם שכאשר בא חברו לשוחח עמו בבית הנכנסת בדברים בטלים שיסרב לדבר עמו, משום שבזמן שמדברים עם המלך ה', הוא עת רצון לקבל כל טוב ברוחני ובגשמי. משל למה הדבר דומה, לאדם שעומד מול עשיר גדול ומשדל אותו שינדב לו ממון, הרי שאלו יבוא אדם באותה שעה להפסיק אותו מדבורו עם הנדיב ולשוחח עמו בנדאי היה נמנע מלשוחח עמו, כי מחלל את כבודו של הנדיב ושוב לא ירצה לנדב לו.

כל שכן בעת התפלה לפני המלך ה', שצריך להזהר שלא לשוחח עם שום אדם כי זהו חלול ה' וזה מונע מהאדם ישועות. ובמקום לבטל את הזמן בבית הנכנסת בדברי הבל, יש להשכיל לשכנע בזמן הזה את ה' בתפלות אבות - שיתן לכל אחד משראל את כל משאלותיו, כשדוד, בנימין, דינה פרנסה וכל טוב.

שבועצם הם עצמם גרועים יותר מכל מגפה ומחלה, ועל כן דא אמרו חז"ל (ברכות לג): 'לא הנחש - הנגיף - ממיית, אלא החטא ממית. לכן כל בר דעת שומר את עיניו ואת עצמו מדברים המביאים לידי עברה, ויהיה 'זהיר' מכל דבר סכנה, ו'זריז' להפיר ולדבר בביתו וגם חבריו מחסדי ה'.

וזהי החכמה הגדולה ביותר לאדם, להרגיש בחסדים שה' עושה עמו, בעוד שהוא בריא ואינו נצרך לשכב מיסר בבית חולים, חלילה, לכן בשבתו לבדו בתוך הדבר עם ה' על החסד שגופו בריא ועובד פשוטה, שלא לקה במחלה הידועה, ושאינו נצרך לדאגות, ושהוא יכול לקום ולשבת בקלות בלי יסורים ולא נשחק לו הסחוס בברכיים או בשאר פרקי הגוף חלילה, שעל זה אנו מברכים 'המכין מצעדי גברי'. ועל כל אבר שאדם מודה לה, גורם זכות לאותו אבר שישאר בריא ושלם וכשיזדה על כל אבריו יהיה בריא ושלם בכל גופו לעבודתו ויתברך.

ויהיה עליהם שבשבת לה' קאדם הראשון ששר בשבת "מזמור שיר ליום השבת".

לכו נהגו חסידים ואנשי מעשה לטבל במקוה מים בערב שבת, כי כשונבנסים למים אין אפשרות לנשם, ואז יוצאים מן המים ומעריכים את נשימותינו, וכן דרך המים ששורים בהם במקוה, מעריכים את החסד שאנו עטופים בכל עת בחסדי ה' שרבים קשורים למים.

ובדידי הנה עובדא, שבשבת אחת בעת אכילת סעודת שבת נתקע עצם בגרוני ונשימתי נעצרה, והרגשתי ממש שהה הסוף חלילה, אלא שברגע האחרון בא אחד מבני ביתי ודפק על גבי וכך נצלו חיי, והנשימות שבאו לי לאחר מכן היו לי כל כך מתוקים ויעתי מאד להעריך אותם, כי מתוך מניעת הנשימות יודעים להעריך אותם, כמאמר שלמה חכמינו: "כיתרון האור מן החשך".

ואדם יכול למנוע כל מיני גזרות קשות מעליו על ידי שיודה לה' ולא יכפה לו טובה, ויזכר את הטובות שה' נתן לו ולבני משפחתו ונשימות רבות וטובות

"זכור את יום השבת לקדשו" - השבת שעברה היתה 'שבת שירה', ויש ללמוד משבת זו לכל השבתות, שבאמת יום השבת נתקן לשיר ולהלל לפני ה' על כל חסדיו, ואם אדם זוכה יוכל להודות ביום השבת ולו במעט על רב חסדיו ה' שעלינו שאין להם שעור, ודי בחסד הנשימות שאנו נצרכים להם בכל עת רגע, להודות עליהם לה' ויתברך כל היום וימאמר ז"ל: 'על כל נשימה ונשימה תהלל יה'.

על השבת נאמר: "וביום השביעי שבת וינפש", ודרשו חז"ל (תענית כו): 'כיון ששבת וי אבדה נפש'. והפשוט הפשוט בגמרא הוא, שפינו שפאזה השבת אבדה הנפש היתרה מהאדם. אבל אפשר לפרש זאת על קבלת השבת בעצמה, והכיצד?

אלא שכשבאה השבת ראוי לאדם להרגיש וי אבדה נפש' על ידי שיעצר את הנשימה לזמן מועט וכך ירגיש שולל הנשימות אינו יכול לחיות, וזהו קבל נשמה יתרה להעריך את הנשימות שמקבל בכל רגע, שהם משתלשלות ממה שנפח הקב"ה מרוחו באדם הראשון שבארו בערב שבת קודש,

הנגיף הסיני מתפשט בישראל?...

שמו הגדול על שמציננו מהמגפה המסכנת הזו מאד שלא נשמע כמותה דרות רבים, שהיא השטן בעצמו שמהלך שם, ועל כיוצא בזה אמרו חז"ל: 'דבר בעיר כנס רגלך ושב בבינתך, ואכן אנשים נזהרים מלהשאר בסין או להכנס אליה מפני הדבר הזה.

ובצלואים (בהמגלה), רואים שמראה הנגיף הזה דומה לצורת פתח אדם, וזה רומז שהמלך ה' - הוא זה שמנגף אותם דרך שליחו מלאך המות, וזאת מפני

שיעולם מנחמים בעשירה 'כתרין' דמסאבותא של טמאת האינטרנט ! ה ס ר ט י ם ר ח מ נ א ל א ל

הנה קעת מתפשט מסין הנגיף הנורא הנקרא 'קורונה', רחמנא לצלן, שמשתולל והורג נפשות רבות, שעל זה אמרנו כבר בתפלות של ראש השנה שה' קובע מי ימות במגפה. ולפעמים הנגיף הזה לא אלים, אף כשהוא אלים הוא מסכן מאד, וזה נובע משום שישנם מעם ישראל שמתנהגים כיוצא בזה, שלפעמים הם לא אלימים במדותיהם ולפעמים הם אלימים ומזיקים מאד, שהרי אמרו חז"ל (במות גו) אין פרענות באה לעולם אלא בשביל ישראל.

ורצון ה' שנדבר מהחסד הזה שאנו נצלים מהנגיף הנורא הזה, כי ה' ממתין שנדבר מחסדיו. והאדם חשוב: מדוע אטרח לדבר מכה, הרי הכל טוב לי ומה חסר לי שאטרח לדבר מחסדי ה'?! אבל האמת היא שבוה ה' בוחן את האדם, שאם אינו מדבר מחסדיו, הוא שרוי מכאן ואילך בסכנה ומונע את עצמו מלקבל עוד חסדים מה' חלילה, ובהפך מכה אם נדבר מחסדי ה', ה' ימשיך וירבה להטיב לנו.

וה' ברא את כל הצרות והמגופות, כדי שנהלל לכבוד

מתיקות הבית כבית המקדש

המטבח וכליו

ז"ל, שמיים שחבר בית המקדש לא היתה נחת רוח לקב"ה, עד שבא היהודי הזה ועשה מעשה כזה בלב תמים ושלם עם ה'. וכך גם עלינו לכוון שהמטבח שבביתנו הוא כנגד בית המטבחים שבבית המקדש, וכשאנו מבשלים מאכלים, עלינו לכוון שאנו עושים כזה כדגמת הבשול שהיה בבית המקדש כמ"ש (יחזקאל מו): "זה המקום אשר יבשלו שם הכהנים את האשם ואת החטאת".... וכן נגזר האפיפה הוא כנגד אפיית המנחות שעליהן נאמר (ויקרא ב): "וכי תקרב קרבן מנחה מאפה תגור", שבתגור זה שבבית המקדש היו אופים מנחות ולחם הפנים.

ידוע המעשה שהיה בזמן האר"י ז"ל ביהודי תמים שהתגורר בעיר צפת, ושמע את הרב הורש בשבת על גדל מעלת לחם הפנים' שהיה עושה נחת רוח גדולה לה' יתברך, ומאז צוה לאשתו שבכל ערב שבת תכין י"ב חלות והוא היה מביאן לבית הנסגות ומניחן בארון קדש, והיה מתחנן ומתנפל לפני ה' שיקבל את מנחתו.

השמש שראה בכל שבת שיש חלות בארון הקדש, היה לוקח אותן לעצמו, והיהודי התמים שמח מאד כשהיה רואה שהחלות אינן, כי היה סבור בתמימותו שמנחתו ערבה לפני ה', וה' כביכול לקח את החלות שהכין לו. ואמר האר"י

יתרו עשה חסד עם ישראל!

כל מה שספר, אבל הוא ספר הרבה נסים שה' עשה

לישראל, כי הוא היה יועצו של פרעה וידע דברים נסתרים איזה נסים ה' עשה לישראל כדי להצילם ממיזמותיהם של פרעה ויועציו.

וסעודתו היתה כ'סעודת הודיה' על כך שזכה להתקרב למשה ואהרן, וגשעה ששפך את דם הקרבנות שהקריב שם, הכריז ואמר: 'בוננו של עולם, הרי פרעה אמר: "ראו כי רעה נגד פניכם", וכעת אמה הופך לבניו אהובים את הדם של הפרענות לדם זה של הקרבנות.

וזהו החסד שעשה יתרו עם ישראל - שלמדם הכרת הטוב לה' כשדבר מחסדיו ולמדם הערכה לרבותיהם משה ואהרן בכך שעשה סעודת הודיה על הזכות שזיכה בחלקו להתקרב למשה ואהרן, ולמדם את מידת הענוה. וכן למדם שדלתי תשובה לא נעלים בפני אף אחד בקל וחומר מיתרו שאף על פי שעבד לכל העבודות זרות, בכל זאת משה ואהרן הכניסוהו תחת כנפי השכינה וה' קבלו בתשובה, אם כך פושעי ישראל המלאים במצוות כרמון, על אחת כמה וכמה שלא אבדה תקותו של אף אחד מהם.

כאשר יצא שאלו למלחמה בעמלק, צוה על

הקניי - שהם צאצאי יתרו - לסור מתוך עמלק כדי שלא יהרגם עם עמלק, בהכרת הטוב אליהם על כך שיתרו סבם עשה חסד עם ישראל בצאתם ממצרים, בכך שנהגו מהסעודה שהוא ערך בעת שנתגייר. ולכאורה קשה, וכי יתרו עשה חסד עם ישראל? הרי משה ואהרן וכל ישראל, עשו עמו חסד שהכניסוהו תחת כנפי השכינה?

אלא החסד שעשה יתרו לישראל הוא: שכשכנס תחת כנפי השכינה, מננו למדו ישראל את מדת הענוה והשפלות, כי הוא היה שפל מאד וכלם ראו כמה השפלות חשובה לפני ה' - שעל כן משה ואהרן וכל ישראל יצאו לקראתו - ובשעה שנתגייר התקדש שם ה' בכל העולמות והיתה זו עת רצון לקבלת התורה. ועוד, שעצם ההקרבנותו של יתרו לעם ישראל היתה ציחון גדול לישראל, שיועצו של פרעה אויב ישראל - התחבר אלינו.

ובשעה שעשה יתרו סעודה נהגו ישראל מסעודתו, ומה היתה הנאתם? שבעת סעודתו הוא ספר את נסי ה', כמו שכתוב: "עתה ידעמי כי גדול ה' מכל האלילים". ובתורה לא מפרט

עצות מתוקות למעשה

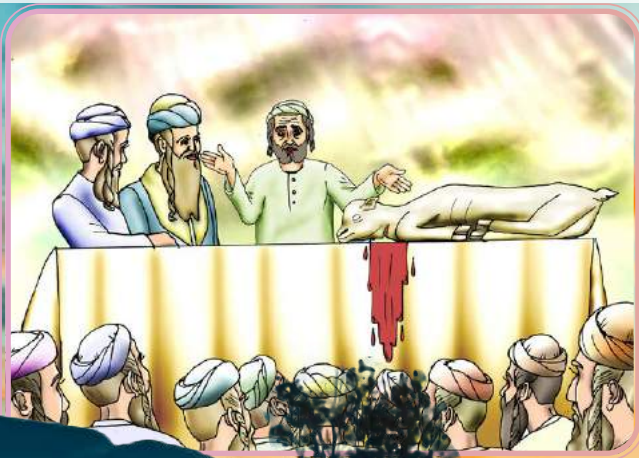
א. כתוב "כרע שכב כאר"י", הברכים כורעים כמו שאומרים: "כל בך לך תכרע", וזה נקרא כרע מלשון "כמה רע", הינו ששכסונועים את הברכים לשבת, האדם צריך להתבונן ולהבין כמה רע היה לו אלו לא היה לו את הסחוס בין הברכים, שאז היה לו יסורים קשים ומורים ח"ו, ועל החסד הזה בעצמו שאפשר לכרע את הברכים כדי לשבת ולקום - צריך לכרע בך בהודאה לפני ה'.

ב. כמו שראוי להתבונן בחסדים שבגברא הינו החסדים שבאברי גופנו, כמו כן ראוי להתבונן בחסדי ה' שבחפצא, שהקב"ה ברא לנו פרות נפלאים וערבים, שצורתם גם היא מעידה על חסדי ה' שעלינו, כגון שפרות ההדר בנייים פלכים פלכים, שזה מזכיר לנו את החסד שה' נתן לכל שבט ולכל משפחה מקום בפני עצמו משלו, כי לא היה נוח לאדם להפצאות כל היום בסבת אחרים, לכן ה' בטובו ונתן לכל אדם בית משלו לגור בו, כדי שיוכל לעבדו ולהודות לו בתוכו ולעשותו כבית המקדש.

מתיקות חסדי ה' הרמוזים בפירוש

"ויצילני מחרב פרעה" - חסד ה' שמציל אותנו מהאויבים שחושבים תמיד לשלח עלינו את קשתם ולהכות אותנו בחרבם, וה' מצילנו מידם, ומתקנים בהם: "חרבם תבוא בלבם וקשתותם תשברנה".

וכן יש להודות על כך שבעת שאדם משתמש בסכין לפרוס את לחמו ולחתך את שאר המאכלים, שלא נחתך בבשרו ושלא נכרתת לו אצבע חלילה על ידי מטחנת בשר וכדומה. וכן אצל הילדים ישנם פעמים רבות ניסים כאלו כאשר נתפסות להם האצבעות בדלת הבית - שעלול להיות שיכרתו להם האצבעות - וה' מציל אותנו מהחרבות הללו, וה' מקים בנו: "שמר כל עצמותי אחת מהנה לא נשברה", ואנו - עלינו לקיים: "כל עצמותי תאמנה ה' מי כמוך".

מתיקות התפילה - אמה נפחת בי

ולהבדיל אלפי הבדלות, הרי אף את הגוים ה' פוקד בנשימות בכל רגע, אלא ששנשימות שיש לנו זכות וטהורות, כי בנו יש רצון טוב להודות לה' ולעשות את רצונו כראוי, ונשימות כאלו הן נשימות מתוקות. ואלו הגוים שונאי ישראל הם וחוקים מרצון ה', וכל רצונם להאביד את עם ה', ולכן נשימותיהם מרירות כי הן מלאות במרירות ובטרונגיא על הנהגת ה' שבחר רק בעם ישראל ומטיב להם.

נפחת הנשימות כראוי

וראוי שיכונן להתפלל בברכה זו, שלא נשאף לאפינו נשימות מצד הטמאה של המדות הרעות והתאוות, אלא רק נשימות של אהבת ה' עונה עין טובה ושאר מדות טובות. וכן בגשמי, שלא נשאף לאפינו רוח ועשן הנפלט מדברים המזיקים לעשן הסיגריה, כלי תחבונה וכדומה, אלא רק אויר צח ונעים, כדי שנוכל להודות לה' על כל נשימה ונשימה. שלא בכדי הזהירו חז"ל שאין להזכיר דברים שבקדשה כשעומד ליד הטנופת, משום שרק על ידי הנשימות המתוקות והנעימות, יוכל לפתח פיו ולברך את ה' ולהללו כראוי.

בברכת אשר יצה, יש הודאה באפן כללי על יצירת האדם וקיומו, אך לא מבאר בה מה תכלית יצירת האדם, ולכן לכתחלה יש להסמיק לה את ברכת אלקי נשמה, ששם מבאר שהקב"ה נפח בנו נשמת חיים, ובזה אנו נבדלים מהבהמות שאף להם הקב"ה ברא נקבים ונקבים וכו', וכמו הגוים שעליהם נאמר: "נמשל בבהמות נדמו", שאמנם להבדיל אלפי הבדלות, הרי ה' מטיב גם להם בדחית הפסלת מגופם, אלא שאין להם את החלק של הנשמה, ואינם יודעים להלל את ה' על חסדיו, ורק אנו יכולים לשבח לבוראנו.

ובנוסח הברכה תגנו לומר: 'אלקי, נשמה שנתת בי טהורה היא... אתה נפחתה בי' - נפחה זו היא על דרך שגאמר: "ויפח באפיו נשמת חיים". ויש לבאר שהיה הודאה גם על הנשימות שה' נופח באדם בכל עת ורגע, וכלולה בכך הודאה על פעימות הלב שהוא פעין נפוח. 'אתה משמרה בקרב' - שה' שומר על נשימותיו של האדם שיהיו בקצב הנכון, שאלו תהיה תקלה בנשימות, עלול להגרם מכך נזק למח, רחמנא לצלן.

ואמנם ידוע מחכמי הטבע שיש בריות נוספות שמשנות את עצמן במהלך חייהן ומשתנות במכל חי אחד למשנהו, כמו הצפרדע, שתחלת בראתה היא בצורה אחרת ממה שהיא כעת, אבל אצל הפרפר הנז"ל השנוי הוא חד מאד, שהאיברים והחושים של הבעל חי החדש שנוצר שונים לגמרי משל התולעת.

תחית המתים ששכנל יום

יש ביניהם הבדלים גדולים: לתולעת אין צבע מיוחד, בעוד שהפרפר צבוע בצבעים ונפלאים והוא מחפה בחומר מיוחד שגורם להעצים את קרני האור הפוגעות בו, וגורם לו להראות מבריק וזהיר.

וכן הפרפר יכול לדעת היכן הוא נמצא ולכן הוא רוצה להגיע בכל מקום שהוא בכל רחבי העולם, וכן הוא נע מהר מאד לעמת התולעת שזוחלת לאטה. וכן יש לו עינים שראות למרחוק, מה שאין לתולעת. ומהתבוננות בדבר פלא זה, נוכל להגיע לאמונה שלמה בכך שהקב"ה 'מחזיר נשמות לפגרים מתים' [והרחבנו בה הלן בברכת 'מחיה המתים'].

ואפשר לרמוז זאת במה שאמר דוד מלכנו (תהלים כב ו'): 'ואנכי תולעת ולא איש' - אני מתבונן בתולעת, שראים בה תחית המתים בחוש, וממנה אני מתחזק לדעת שיש תחית המתים בעולם, "ולא איש" - מבני האדם אי אפשר לראות זאת בחוש, והאמונה יכולה להחלש חלילה.

'אתה עתיד לטלה ממני, ולהחזירה בי לעתיד לבוא', הגנו שפמה שאנו יודעים שבכל לילה הנשמה מסתלקת מאתנו, ובבקר הקב"ה מחזירה לנו, אנו למדים שגם לעתיד כשתנטל ממנו הנשמה בעת המיתה, בודאי יחזירה לנו ה' לעתיד לבא.

כי האמונה בתחית המתים היא הפך השכל בתכלית, והיצר מתגבר ביותר להחליש את האמונה הזו, בטענה שכבר עברו אלפי שנים ועדין לא זכינו לראות זאת, לכן עלינו להתבונן קדם בדברים הקרובים אלינו שמהם אנו יכולים ללמוד שהקב"ה מחיה מתים, כקיימה בבקר לאחר סלוק הנשמה בלידה, וכמו כן מוצאים בדברי חז"ל הקדושים (ריש פרק 'חלק' בסנהדרין ועוד) ראיות לחזק את האמונה בתחית המתים.

והנה בעל ה'תפארת ישראל' על המשניות (ברוש' אור החיים' שפסוק מסכת סנהדרין), מביא דגמא ונפלאה לענין תחית המתים וזה לשונו: 'אם אתה אחי אהוב תרצה לראות תחית המתים עין בעין, התבונן בתולעת הנקרא 'רויפע', שתחיה איה שביעות, תזחל ותתנועע ותאכל, עד שאחז כף תאחזנה השבץ ותארג כביב עצמה בית מרק פיה ויהיה ביתה קברה, ושם תהיה מנחת כמת ה' או' שביעות. ואני בעצמי פתחתי בית ביצה כזאת תוך זמן זה, ומצאתי שם דבר משחת ומעפש. אולם לאחר כלות זמן התהווה בתוך קלפתו, ינקר את הקלפה ויצא לחוץ בריה חדשה... צבועה בגונים נאים, עם כנפים מבריקים ויפים... חי שש ושמה ענף למעלה הנה והנה' [הנהו הפוסטר פליג' - פרפר], עד כאן לשונו.

הנגיף המסכן הזה בעמך ישראל בכל מקום שהם, וידעתי נאמנה שלא הנחש - הנגיף הזה - ממת אלא החטא של טמאת כלי המשחית של הטכנולוגיה שמכלים כל חלקה טובה הם אלו שממיתים.

תפלה מתוקה

על כן אליך ה' אועק ואל ה' אתחנן, אנא נהג עמנו לפנים משורת הדין ואל תדון אותנו כמעשינו, ושמע ה' ורחמנו, העלנו מבור שאון ומשיט היין וכונן את דרכנו וחזק את רוחנו החלשה להתגבר על יצרנו והרגלנו הרעים ולהשליך מגבולינו את הפלים הטמאים שמשחיתים את בתינו את רכושנו ואת עמלנו, ומעתה נהיה נאמנים אליך באמת ובתמים, אמן סלה.

רבונו של עולם, רחם על נשמתו וזכני שלא אאבד את חיי ואת זמני בהבל ובריק אלא אנצל את ימי חיי לתורתך ולמצוותיך, וכאשר אעסק בתורה אתבונן איה לקחים יש לי לקחת מלמודי שייביאו אותי לתכלית של מדות טובות אהבתך ויראתך כדי שאזכה ואנחל חיי עולם הבא עוד בהיותי בעולם הזה ולאחר צאתי מן העולם לאחר אריכות ימים ושנים בטוב ובנעימים.

ובימים הללו שבהם אנו קוראים בפרשיותינו שהפית את אויבי ישראל המצרים, כך הפית כעת את העם הסיני שמתחברים לאויבי ישראל בנגיף קשה שמפיל בהם חללים חללים. אבי שבשמים רחם עלינו והצילנו שלא יכנס

לְשִׁמְחָנוּ וּלְדוֹבֵב אֶת לִבְנוּ, שְׂמֵחוּךְ כִּי אֲנִי זוֹכְרִים
שֶׁה' אִסֵּר עֲלֵינוּ אֲכִילָה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים מֵאֲהַבְתָּנוּ
אֲלֵינוּ שֶׁרְצוֹנוּ לְטַהֵרנוּ בְּיוֹם הַזֶּה מַעֲוֹנוֹתֵינוּ. וְכִי־צִוָּא
בְּזֶה דְמוּ חו"ל אֶת שְׂעוֹר הָאֲכִילָה הַפּוֹחֵז בְּבִרְכַּת
הַמְּזוּזָה וְכֵן דִּינֵי נֹזֵר וְטָמְאָת מוֹת וְכו' לְמֵאֲכִילִים, כִּדִּי
לְהַזְכִּיר לָנוּ אֶת הַחֶסֶד שֶׁל הַמֵּאֲכִילִים שֶׁה' נָתַן לָנוּ
וְכִי נִשְׁמַר עַל מִצְוֹתָיו מוֹתוֹךְ אֲהַבָּה.

כִּי הַדְּבָר דּוֹמֵה לָבוּ שֶׁשֶׁשֶׁהוּא קָטָן אֲמִינוּ מֵאֲכִילָה
אוֹתוֹ וְאָבִיו דּוֹאֵג לוֹ לְכָל צָרָתוֹ, וּמֵתוֹךְ כִּי כִּשֶׁהוּא
גָּדֵל וְהוֹרֵיו מַעֲנִישִׁים אוֹתוֹ עַל הַתְּנַהֲגוֹת לֹא הַגּוֹנֵה,
הוּא מְבִין שֶׁהוֹרֵיו עוֹשִׂים לוֹ כֵּן מֵאֲהַבָּה, כִּי הוּא
זוֹכֵר כִּמְהָרָה הֵם הֵטִיבוּ לוֹ בְּקִטְנוּתוֹ.
כִּמוֹ כֵּן חו"ל דְמוּ אֶת אֲסוּר הָאֲכִילָה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים
לְתַמְרוֹ שֶׁהוּא מֵאֲכִיל עֵרֵב שֶׁהַקֵּב"ה בְּרָא עֲבוּרֵנוּ כִּדִּי

הַגֵּה תְּכִלִּית יִצְיָאָת מִצְרִים הֵיחָד שֶׁנִּפְגַּס לְאַרְצָה,
וְהַגְּמָרָא (בְּרַכּוֹת מ.א.) אוֹמְרֵת, שֶׁכָּל הַפְּסוּקָה
שֶׁמְדַבֵּר עַל שְׂבַעַת הַמִּינִים שֶׁנִּשְׁתַּבַּח בָּהֶן אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל "אֶרֶץ חֹטֵה וְשִׁעְרָה וְגַפְּנָה וְתַאֲנָה וְרַמּוֹן
אֶרֶץ זֵית שֶׁמֶן וְדָבָשׁ" מְלַמְּדֵנוּ אֶת הַשְּׂעוּרוֹת שֶׁל
הַתּוֹרָה כְּגוֹן שֶׁאֲסוּר הָאֲכִילָה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים מִן
הַתּוֹרָה הוּא גְדֵל הַתְּמָה. וְהַסְבָּה שֶׁחו"ל מְדַמֵּים
אֶת שְׂעוֹר אֲסוּר הָאֲכִילָה בִּיּוֹם" כִּי לְתַמְרוֹ הַמְּתוּקָה,

סְפוּר מְתוּק

אֵיךְ מְבַטְלִים קֶשֶׁמוֹת?...

בְּהַ בְּיוֹתֵר אֶת לְשׁוֹנוֹ.

כִּינֵן שֶׁבְּדִיּוּגֵינִים כְּאֵלוּ פְעָמִים רַבּוֹת לֹא נִבְצַר
שֶׁמְכַרְחִים לְדַבֵּר עַל מֵאֵן דְּהוּא, נֹת בֵּיתִי שֶׁאֲלָה
אוֹתִי בְּדָאָה: מַה תַּעֲשֶׂה?! הֲרִי זוֹהִי הַשְּׂעָה שֶׁלָּךְ
שֶׁל שְׂמִירַת הַלְשׁוֹן! אֲמַרְתִּי לָהּ: אֲנִי אֲלָךְ לְדִיּוּן,
וְאֲזַהֵר בְּכָל כּוֹחִי לְשַׁמּוֹר אֶת לְשׁוֹנִי, וְיִהְיֶה מַה. בְּהַגִּיעַ
הַיּוֹם וְהַשְּׂעָה, לְאַחַר תְּפִילַת שְׁחִירַת יִצְאָתִי לְדוֹרְכִי
לְהַגִּיעַ לְדִיּוּן.

יּוֹם אֶחָד חֲנִיתִי בְּמִקּוֹם שֶׁאֲסוּר לִי לְחַנּוּת, וְקִבַּלְתִּי
קֶנֶס עַל סֵךְ חֲמֵשׁ מֵאוֹת ש. הֵיחָד לִי סִבָּה לְפִטּוֹר
אֶת עֲצָמֵי מֵהַקֶּנֶס, וְלָכוּ הַגְּשָׁתִי עֲרֵעוֹר וְהַמְתַּנְתִּי
לְדִיּוּן שֶׁאֲמִיר לְהַתְקַזֵּם בְּעֵינַי.

עֲבָרוּ לָהֶם כְּמֵה חֲדָשִׁים, וְנֹת בֵּיתִי הַחֲלִיטָה לְחַלֵּק
בֵּין כָּל בְּנֵי וּבְנוֹתֵי שְׂעוֹת לְשְׂמִירַת הַלְשׁוֹן, שֶׁבָּהֶם
יִזְהָרוּ בְּיוֹתֵר לְבַצֵּר אֶת לְשׁוֹנָם מִלְּדַבֵּר רַע עַל
שׁוֹם בִּר יִשְׂרָאֵל.

בְּדַרְךְ שֶׁחֲשַׁבְתִּי עַל טַעֲנוֹתִי, וְהַבְנַתִּי שֶׁלְּאֲזַהֵר כִּדִּי
לְפִטּוֹר אֶת עֲצָמֵי מֵהַקֶּנֶס, אֲהִיָּה מוֹכַרְח לְדַבֵּר עַל
אָדָם אֶחָד שֶׁהִיָּה קֶשֶׁר לְעֵינַי שֶׁכָּל הַנְּרָאָה הוּא
יְהוּדִי, לָכֵן נִשְׁאָתִי תְּפִלַּתִּי לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ וְאֲמַרְתִּי:
'רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי מְבַטֵּחַ שֶׁלֹּא אֲדַבֵּר שׁוֹם
דְּבוּר שֶׁהוּא חֲשֵׁשׁ לְשׁוֹן הָרַע אִף אִם אֶפְסִיד עַל
יְדֵי זֶה, וְאֲנִי מְבַטֵּחַ עוֹד שֶׁאִם בְּכָל זֹאת תִּסְיַע לִי
לְהַפְטֵר מֵהַקֶּנֶס הַזֶּה, אֲתֵן אֶת הַסְּכּוּם הַזֶּה לְאַבְרָהָ.

הַחֲלוּקָה הֵיחָד שֶׁכָּל אֶחָד לּוֹקַח עַל עֲצָמוֹ שְׂעֵתִים,
בְּאִפְסוֹ שְׂמִי שֶׁלְּקַח עַל עֲצָמוֹ שְׂמִירַת הַלְשׁוֹן שְׂעָה
כְּזֹאת וְכֹזֶאֶת בְּבִקְוָה, עֲלִי לְשַׁמּוֹר עַל לְשׁוֹנוֹ גַּם
בְּאוֹתָהּ שְׂעָה בְּשְׂעוֹת הָעֵרֵב אוֹ הַלִּילָה, גַּם אֲנִי
לְקַחְתִּי עֲלִי שְׂעֵתִים כְּאֵלוּ.

בְּאוֹתוֹ יּוֹם הַתְּבָרָר לִי דְבַר שֶׁשֶׁכַּחַתִּי מִמֶּנּוּ לְגַמְרִי,
שֶׁלְּמַחְרַת אֲמִיר לְהַתְקַזֵּם לִי הַדִּיּוּן שֶׁבוֹ יַחֲלִיטוּ
עַל הַקֶּנֶס, וְהִגֵּה אֲנִי מְגַלָּה שֶׁהַשְּׂעָה

הַגַּעַתִּי לְמִקּוֹם שֶׁבוֹ הַתְּקַזֵּם הַדִּיּוּן, וְהִגֵּה
רְאִיתִי אֶת הַנְּצִיג שֶׁל הַצַּד שֶׁתּוֹבַע
אוֹתִי שֶׁהוּא יוֹשֵׁב וּמְתַיֵּן
שֶׁיִּקְרָאוּ לָנוּ לְהַכְפִּיס,

שֶׁל הַדִּיּוּן אֵינָה אֲחֵרַת מֵאֲשֶׁר
הַשְּׂעָה שֶׁבְּדִיּוּק
אוֹתָהּ קִבַּלְתִּי עַל
עֲצָמֵי לְשַׁמּוֹר

י. ח. פְּרַם אֲבָרְהָם

